

Rius i natura

Descobreix el riu
Recursos per treballar
els rius des de casa

El retorn de la llúdriga als nostres rius ens indica que s'estan recuperant. Des de fa uns anys tenim més peixos i molta menys contaminació. Això ha permès recuperar aquesta espècie. Però encara ens queda força feina a fer per millorar totalment l'entorn dels rius.

Un equip de persones estudioses de la fauna estan investigant les llúdrigues, gràcies als rastres que ens deixen i a filmacions nocturnes. No és una tasca fàcil. Clicant el primer enllaç que us donem veuràs com treballen. Obrint el segon enllaç podràs consultar una guia dels rastres que deixen diferents espècies de mamífers. Quan hagi mirat el dos documents, repon les preguntes següents.

<https://www.sostenible.cat/noticia/la-lludriga-ampliament-distribuida-a-les-conques-del-besos-i-la-tordera>

<http://animalrecord.net/rastros.pdf> (aquesta guia és d'Animal Records - Escuela Superior de Medio Ambiente)

• *Dibuixa la petjada d'una llúdriga i d'un gos (si tens gos, aprofita, i si no en tens, busca informació a internet) i fes fletxes assenyalant les diferències. Mira la guia de rastres i digues quins altres mamífers són de la mateixa família de la llúdriga. Per respondre fixa't en el nombre de dits.*

• *Què menja la llúdriga? Ho trobaràs a la guia de rastres.*

• *La petjada de la llúdriga pot confondre's amb la d'un animal exòtic. Quin és aquest animal? Busca una foto seva a internet.*

Llúdriga o llúdria (*Lutra lutra*)

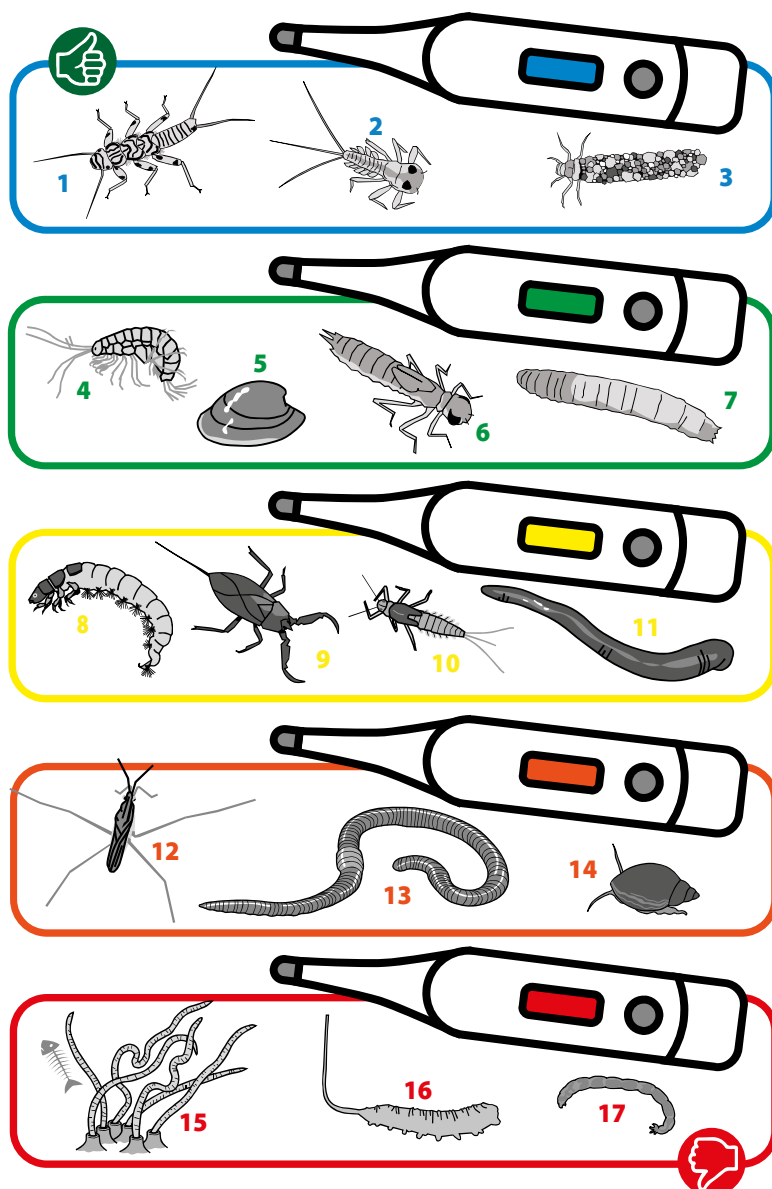

La petjada de la llúdriga mostra 5 dits amb membranes entre ells. Si el terreny és tou es marquen també les seves ungles.

(Una llúdriga s'ha passejat per la fitxa i ens ha deixat cinc rastres. Els trobes? (t'avisem que no tots els rastres són petjades...)

Riu sa o riu malalt?

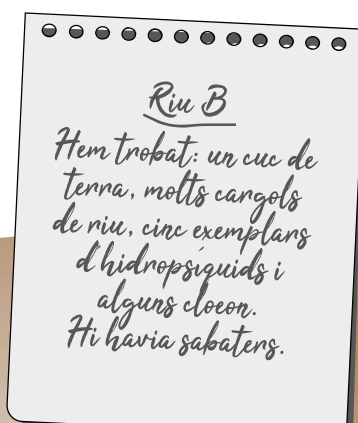
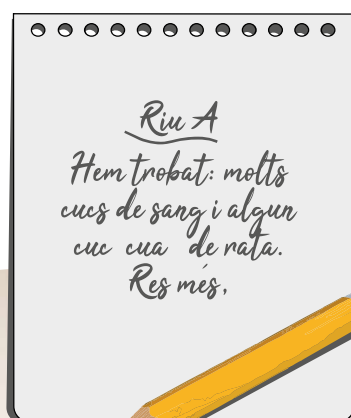
Per saber si un riu està contaminat podem fer anàlisis químics de l'aigua. Però això és complicat. Una manera senzilla i divertida és investigant quins invertebrats hi viuen: si trobem els més delicats i sensibles a la contaminació voldrà dir que l'aigua està ben neta. Aquests éssers vius els anomenem bioindicadors. Els invertebrats aquàtics són els bioindicadors més estudiats però hi ha qui utilitza les algues.

A l'esquerra tens dibuixats els invertebrats aquàtics més freqüents. A dalt tens els que indiquen que l'aigua és neta.

Podríem dir que estudiant els invertebrats bioindicadors és com si féssim servir un 'termòmetre' que mesura la salut del riu: si l'aigua està molt neta trobarem els invertebrats del termòmetre blau i la nota de l'aigua serà un 10. Tindrem un riu sa. Però si únicament trobem els invertebrats del termòmetre vermell, que són els que suporten l'aigua molt bruta, la nota serà un 0! El riu estarà ben malalt!

1 perla, 2 heptagènid, 3 cuca de capsa, 4 gambeta, 5 barretina, 6 espiadimonis, 7 tipula, 8 hidropsique, 9 escorpi d'aigua, 10 cloeon, 11 sangonera, 12 sabater, 13 cuc de terra, 14 cargol de riu, 15 tubífex, 16 cuc cua de rata, 17 cuc de sang

• Hem rebut aquestes notes de tres captures d'invertebrats que s'han fet a tres rius diferents. Quin riu creus que té un problema de contaminació greu? Quin té l'aigua més neta? En què t'has fixat?

Els peixos també són uns bons bioindicadors! Mira aquest vídeo i veurà com s'estudien:

<https://www.youtube.com/watch?v=chRmraTEeUI>

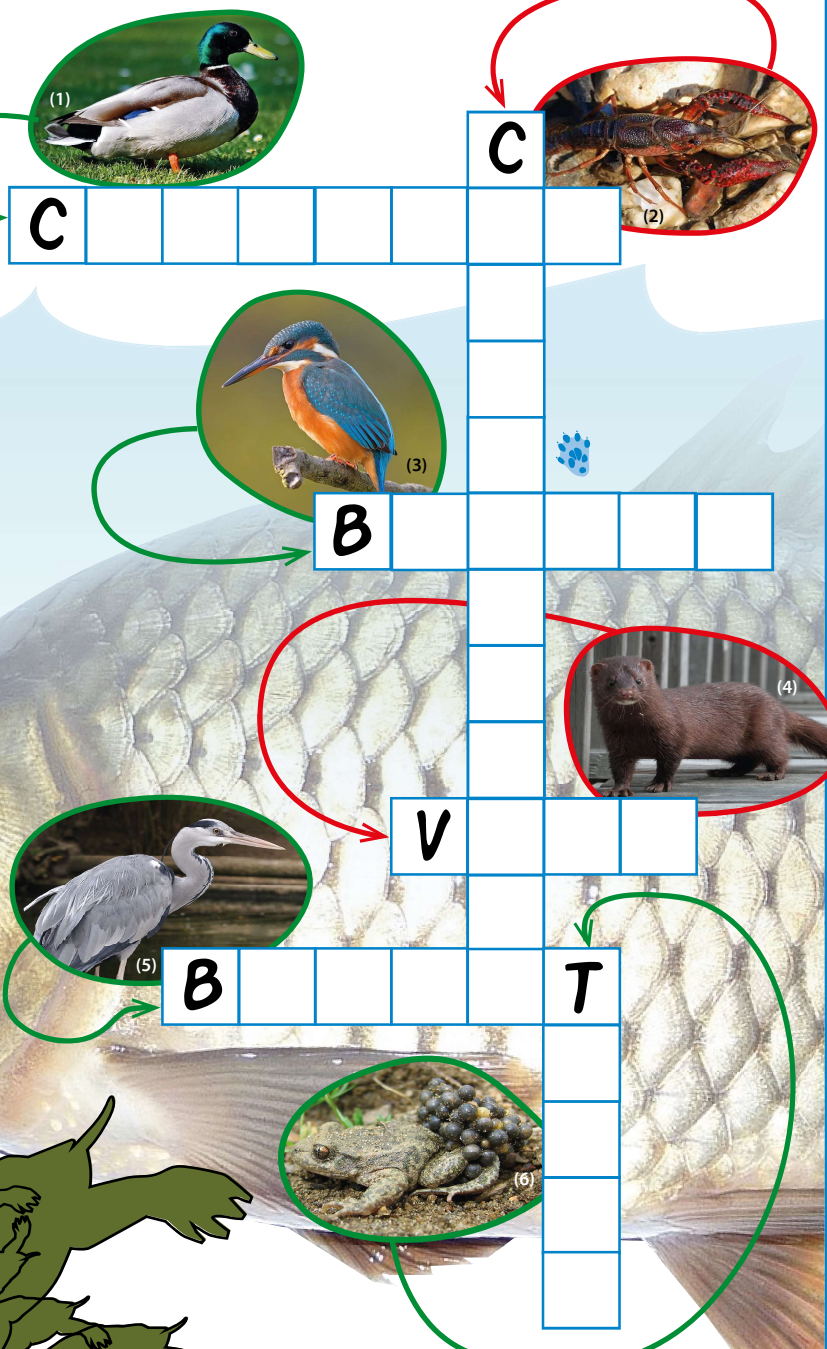
La fauna en perill!

Les espècies invasores són animals o plantes que les persones hem portat d'altres llocs del món i que quan s'alliberen a la natura, accidentalment o voluntàriament, provoquen molts problemes. Les espècies invasores són un problema ambiental molt greu. Als nostres rius en trobem moltes.

En aquests autodefinits hem creuat els noms d'animals invasors (**vermell**) i animals autòctons (**verd**).

Aquest peixot també és un invasor dels nostres rius. Com es diu? Ordena aquestes lletres i ho sabràs:

PARCA

La tortuga de Florida i la d'orelles grogues són espècies invasores que també podem trobar als nostres rius. Quantes hi ha al dibuix? La tortuga que s'estan mirant és una tortuga de rierol. Aquesta sí és una espècie autòctona!

Una espècie autòctona és aquella que és originària del lloc on viu.

El riu també és un bosc.

Els boscos de ribera són boscos que creixen a la vora dels rius perquè necessiten molta aigua. Són ambients amb una gran diversitat de plantes i animals. Malauradament, en molts trams de la conca del Besòs i de la Tordera aquests boscos han desaparegut per l'acció de les persones.

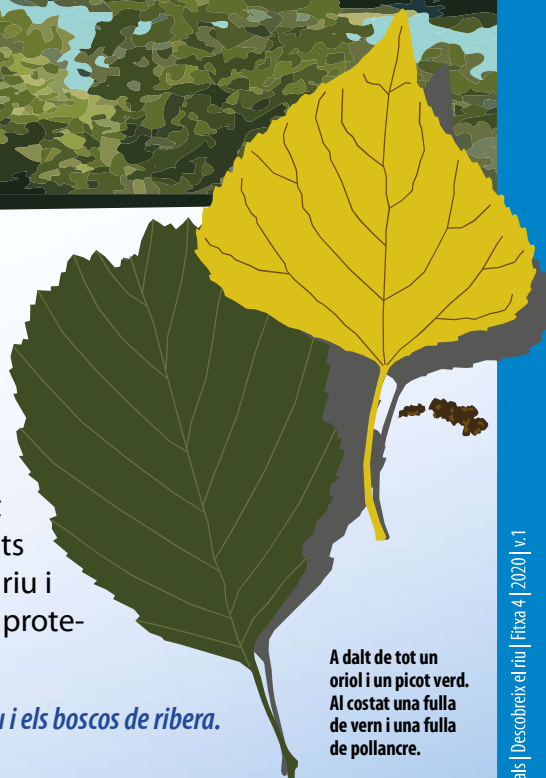
Els boscos de ribera milloren el paisatge i són espais de passeig molt agradables, però també tenen moltes funcions importants. Aquests boscos eviten que els aiguats arrosseguin el terreny de les vores del riu i l'erosionin. També filtren la contaminació que podria arribar al riu, protegint-lo.

• *Investiga si al teu poble hi ha carrers, places, barris, passeigs... que facin referència al riu i els boscos de ribera. Per fer-ho mira un plànol i parla amb la mare i el pare.*

Per entendre com la fullaraca o la vegetació redueixen l'efecte de l'erosió, para atenció a l'experiment que recull aquest vídeo:

<https://youtu.be/im4HVXMG168>

• *Reprodueix l'experiment a casa plantejant dues possibilitats, terra nua i fullaraca. Si no pots aconseguir fullaraca autèntica pots substituir-la fent servir fulles d'enciam retallades. Grava l'experiment en vídeo explicant què representa i la relació amb el bosc de ribera.*

A dalt de tot un oriol i un picot verd. Al costat una fulla de vern i una fulla de pollancre.

Informació dels animals que viuen al riu.

Això t'ajudarà a fer la feina!

<https://besos-tordera.cat/qui-som/publicacions/>

Podem alliberar una tortuga d'aigua a la natura? Mira aquest vídeo:

<https://www.youtube.com/watch?v=dT9zpbHRgSA>

